

PARTEA I

Drept comercial

Capitolul I. Societățile comerciale

I. Funcționarea societăților comerciale

A. Societatea comercială pe acțiuni

a. Adunarea Generală a Acționarilor

I. A.G.A. Convocare

Legea nr. 31/1990, art. 117 alin. (4)

Alin. (4) al art. 117 din Legea nr. 31/1990 apare ca normă permisivă prin care convocarea acționarilor prin scrisoare recomandată sau prin scrisoare transmisă electronic este lăsată la latitudinea acestora.

*I.C.C.J., Secția comercială,
decizia nr. 1143 din 14 martie 2007*

Notă: Alin. (4) al art. 117 din Legea nr. 31/1990 a fost modificat prin art. I pct. 64 din Legea nr. 441/2006 (M. Of. nr. 955 din 28 noiembrie 2006) având următorul conținut: „Dacă toate acțiunile societății sunt nominative, convocarea poate fi făcută și numai prin scrisoare recomandată sau, dacă actul constitutiv permite, prin scrisoare transmisă pe cale electronică, având încorporată, atașată sau logic asociată semnătura electronică extinsă, expediată cu cel puțin 30 de zile înainte de data ținerii adunării, la adresa acționarului, înscrisă în registrul acționarilor.

Schimbarea adresei nu poate fi opusă societății, dacă nu i-a fost comunicată în scris de acționar”.

Reclamantul D.V.D.P. i-a chemat în judecată pe pârâții S.C. X.C. S.A. Cluj-Napoca și D.V.G. solicitând instanței ca prin hotărârea ce o va da să constate nulitatea hotărârii A.G.E.A. a pârâtei din data de 10 octombrie 2005 și a tuturor actelor subsecvente încheiate de către pârâtul persoană fizică în baza hotărârii menționate.

Tribunalul Comercial Cluj - prin sentința comercială nr. 13/CC/2006 - a admis în parte acțiunea, a constatat nulitatea hotărârii A.G.E.A. a pârâtei din data de 10 octombrie 2002 și a obligat pârâta să plătească reclamantului 37,3 lei cheltuieli de judecată.

Curtea de Apel Cluj, prin decizia nr. 28 pronunțată în camera de consiliu de la 5 iunie 2006 a respins ca nefondat apelul pârâtei S.C. X.C. S.A. Cluj-Napoca cu motivarea în esență că prima instanță a interpretat corect dispozițiile art. 117 alin. (4) din Legea nr. 31/1990 republicată, în sensul că, dacă toate acțiunile societății sunt nominative, convocarea poate fi făcută numai prin scrisoare recomandată.

În termen legal, pârâta S.C. X.C. S.A. Cluj-Napoca, a declarat recurs împotriva deciziei pronunțată de instanța de apel.

Potrivit art. 117 alin. (3) din Legea nr. 31/1990, convocarea se publică în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a și în unul dintre ziarele de largă răspândire din localitatea în care se află sediul societății sau din cea mai apropiată localitate.

Textul anterior prezentat cuprinde norma generală cu caracter imperativ, iar alin. (4) al aceluiași articol care prevede „dacă toate acțiunile societății sunt nominative, convocarea poate fi făcută și numai prin scrisoare recomandată sau, dacă actul constitutiv permite, prin scrisoare transmisă pe cale electronică (...)” apare ca o normă permisivă.

Din interpretarea judiciară a alin. (4) al art. 117 din Legea nr. 31/1990 republicată, rezultă că instanța de apel, ca și instanța de fond, au dat o interpretare greșită acestuia în sensul că s-a atribuit caracter imperativ unei alternative de convocare lăsată la latitudinea acționarilor reținând astfel greșit și adăugând la lege,

că se poate numai prin scrisoare recomandată convoca un acționar la ședințele adunării generale.

2. Hotărârea A.G.E.A. Limita minimă a cvorumului ce poate fi prevăzută în actul constitutiv

Legea nr. 31/1990, art. 115 alin. (1), art. 112 alin. (1)

Dispozițiile art. 115 alin. (1) din Legea nr. 31/1990 prin care s-a prevăzut că acționarii pot stabili prin actul constitutiv limitele de cvorum și de majoritate de vot, trebuiesc coroborate cu cele ale art. 112 alin. (1) din aceeași lege care prevăd expres pentru adoptarea unor hotărâri valabile de către adunarea generală ordinară la prima convocare cvorumul de trei părți din capitalul social. Deci actul constitutiv poate deroga de la limitele minime de cvorum și majoritate de vot, dar nu le poate depăși.

*I.C.C.J., Secția comercială,
decizia nr. 114 din 12 ianuarie 2007*

Notă: Art. 112 alin. (1) și art. 115 alin. (1) din Legea nr. 31/1990 au fost modificate prin art. 1 pct. 60 respectiv pct. 63 din Legea nr. 441/2006 (M. Of. nr. 955 din 28 noiembrie 2006) având următorul conținut: art. 112 alin. (1) – „Pentru validitatea deliberărilor adunării generale ordinare este necesară prezența acționarilor care să dețină cel puțin o pătrime din numărul total de drepturi de vot. Hotărârile adunării generale ordinare se iau cu majoritatea voturilor exprimate. Actul constitutiv poate prevedea cerințe mai ridicate de cvorum și majoritate”, respectiv art. 115 alin. (1) – „Pentru validitatea deliberărilor adunării generale extraordinare este necesară la prima convocare prezența acționarilor deținând cel puțin o pătrime din numărul total de drepturi de vot, iar la convocările următoare, prezența acționarilor reprezentând cel puțin o cincime din numărul total de drepturi de vot”.

Prin sentința civilă nr. 2 la 28 februarie 2005 a Tribunalului Brăila s-a admis acțiunea formulată de reclamantul G.G. în

contradictoriu cu pârâta S.C. M. S.A. Brăila și s-a dispus anularea hotărârii nr. 4 din 20 octombrie 2004 a A.G.E.A.

S-a reținut că dispozițiile art. 15 alin. (1) din Statutul societății care prevăd că hotărârile adunărilor ordinare și extraordinare, se pot lua cu votul majorității acționarilor prezenți, iar capitalul deținut de aceștia să fie de 50% din capitalul social, conțin o clauză nelegală și inoperantă.

Prin decizia nr. 103/A/10 octombrie 2005 a Curții de Apel Galați s-a respins ca nefondat apelul declarat de pârâtă împotriva sentinței instanței de fond.

SC M. S.A. Brăila a declarat recurs în temeiul art. 304 pct. 6, 7 și 8 C. proc. civ. și a solicitat modificarea hotărârii instanței de apel întrucât a fost pronunțată cu încălcarea și aplicarea greșită a legii.

Recursul nu este fondat.

La data de 20 octombrie 2004 a fost adoptată hotărârea nr. 4 de către A.G.E.A. a societății pârâte prin care s-a aprobat cesiunea către acționarul C.V. a 1.324 acțiuni de la ceilalți acționari.

Hotărârea a fost luată în raport de dispozițiile art. 15 alin. (1) din Statutul societății care prevede că Adunarea generală a acționarilor este valabil constituită și poate lua hotărâri dacă sunt prezenți majoritatea acționarilor și dacă ponderea capitalului deținut de aceștia reprezintă jumătate (50%).

În mod corect ambele instanțe au reținut că această clauză statutară este nelegală.

Potrivit dispozițiilor art. 115 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, republicată, pentru validitatea deliberărilor adunării generale extraordinare, când actul constitutiv nu dispune altfel, este necesară la prima convocare prezența acționarilor reprezentând trei pătrimi din capitalul social, iar hotărârile să fie luate cu votul unui număr de acționari care să reprezinte cel puțin jumătate din capitalul social.

Hotărârea A.G.E.A. din 20 octombrie 2004 a fost luată la prima convocare, iar acționarii prezenți au deținut numai 67,2% din capitalul social în loc de 75% din capital așa cum prevăd dispozițiile legale menționate.

Prin art. 115 alin. (1) din Legea nr. 31/1990 nu s-a prevăzut expres că acționarii pot stabili prin actul constitutiv limite mai

mari, dar nu mai reduse de cvorum și de majoritate de vot necesare pentru adoptarea unor hotărâri valabile la prima convocare, decât cele menționate în textul de lege.

Aceste dispoziții legale trebuie coroborate cu cele ale art 112 alin. (1) din Legea nr. 31/1990 care prevăd expres limitele de cvorum și de majoritate de vot necesare pentru adoptarea unor hotărâri valabile de către adunarea generală ordinară, la prima convocare.

În mod corect instanța de apel a reținut că dacă legea a prevăzut expres limita minimă care trebuie să fie avută în vedere în actul constitutiv în cazul adunării ordinare, cu atât mai mult aceasta trebuie să fie respectată în cazul adunării extraordinare dată fiind importanța problemelor pe care aceasta este chemată să le dezbată.

Actul constitutiv poate deroga de la limitele minime de cvorum și de majoritate de vot pentru adunarea generală extraordinară, prevăzute în art. 115 din Legea nr. 31/1990, dar nu poate coborî sub acestea.

Așa fiind, limita minimă a cvorumului pentru prima convocare a adunării extraordinare în care s-a adoptat hotărârea este de ordine publică și clauza de la art. 11 alin. (2) din Statut care a redus această limită este lovită de nulitate absolută.

3. Hotărâre A.G.E.A. Cvorum

Legea nr. 31/1990, art. 112, art. 115

Art. 115 din Legea nr. 31/1990 nu a prevăzut expres că acționarii pot stabili prin actul constitutiv limitele mai mari, dar nu mai reduse de cvorum și de majoritate de vot necesare adoptării unor hotărâri valabile la prima convocare, dar aceste dispoziții trebuie coroborate cu cele ale art. 112 din lege, care prevăd expres limitele de cvorum și de majoritate de voturi necesare.

*I.C.C.J., Secția comercială,
decizia nr. 854 din 23 februarie 2007*

Prin acțiunea înregistrată la 27 iulie 2005 reclamantul G.G. a solicitat ca în contradictoriu cu S.C. M.C. S.A. Brăila să se dispună anularea hotărârii A.G.E.A. din 12 mai 2005.

Tribunalul Brăila prin sentința comercială nr. 9 din 20 septembrie 2005 a respins acțiunea reclamantului.

Prin decizia nr. 18 din 8 februarie 2006 a Curții de Apel Galați s-a admis apelul declarat de reclamant împotriva sentinței tribunalului pe care a schimbat-o în tot, în sensul că a admis acțiunea și a dispus anularea hotărârii A.G.E.A. din 12 mai 2005.

Împotriva acestei decizii pârâta S.C. M.C. S.A. Brăila a declarat recurs în temeiul art. 304 pct. 9 C. proc. civ. și a solicitat admiterea, modificarea în tot a hotărârii în sensul menținerii sentinței pronunțate de instanța de fond.

A susținut recurenta că deși instanța de apel a reținut că nu a publicat convocarea A.G.E.A. și în Monitorul Oficial, aceasta s-a comunicat în două ziare de largă circulație, așa încât s-a realizat scopul acesteia și toate părțile au luat cunoștință de A.G.E.A. și problematica ordinei de zi.

Critica nu este întemeiată.

În Statutul S.C. M.C. S.A. s-a prevăzut la art. 14 alin. (3) că „Adunarea Generală va fi convocată de administrator ori de câte ori va fi nevoie cu cel puțin 30 de zile înainte de data stabilită. Convocarea va fi publicată în Monitorul Oficial și într-unul din ziarele de largă circulație din localitatea în care se află sediul societății”.

Clauza prevăzută la art. 14 alin. (3) din Statutul S.C. M.C. S.A. privind convocarea Adunării Generale cu cel puțin 30 de zile înainte de data stabilită conține o dispoziție imperativă a cărei nerespectare duce la nulitatea hotărârii adoptate.

Prin art. 115 alin. (1) din Legea nr. 31/1990 nu s-a prevăzut expres că acționarii pot stabili prin actul constitutiv limite mai mari, dar nu mai reduse de cvorum și de majoritate de vot necesare pentru adoptarea unor hotărâri valabile la prima convocare decât cele menționate în textul de lege.

Aceste dispoziții trebuie coroborate cu cele ale art. 112 alin. (1) din Legea nr. 31/1990 care prevăd expres limitele de cvorum și de majoritate de vot necesare pentru adoptarea unor hotărâri valabile de către adunarea generală ordinară, la prima convocare.

Instanța de apel a reținut că dacă legea a prevăzut expres limita minimă care trebuie să fie avută în vedere în actul constitutiv în cazul adunării ordinare, cu atât mai mult aceasta trebuie să fie respectată în cazul adunării extraordinare dată fiind importanța problemelor pe care aceasta este chemată să le dezbată.

Deci, actul constitutiv poate deroga de la limitele minime de cvorum și de majoritate de vot pentru adunarea generală extraordinară prevăzută de art. 115 din Legea nr. 31/1990, dar nu poate coborî sub acestea.

Așa fiind, limita minimă de cvorum pentru prima convocare a adunării extraordinare în care s-a adoptat hotărârea este de ordine publică și clauza de la art. 11 alin. (2) din Statut care a redus această limită este lovită de nulitate absolută.

4. Acțiune în anularea hotărârii adunării generale a acționarilor. Reprezentarea acționarilor în adunarea generală

Legea nr. 31/1990, art. 125 alin. (5)

Potrivit art. 125 alin. (5) din Legea nr. 31/1990 administratorii și funcționarii societății nu îi pot reprezenta pe acționari, sub sancțiunea nulității hotărârii, dacă, fără votul acestora, nu s-ar fi obținut majoritatea cerută.

*I.C.C.J., Secția comercială,
decizia nr. 537 din 5 februarie 2007*

Notă: Art. 125 alin. (5) din Legea nr. 31/1990 a fost modificat prin art. I pct. 68 din Legea nr. 441/2006, având următorul conținut: „Membrii consiliului de administrație, directorii, respectiv membrii directoratului și ai consiliului de supraveghere, ori funcționarii societății nu îi pot reprezenta pe acționari, sub sancțiunea nulității hotărârii, dacă, fără votul acestora, nu s-ar fi obținut majoritatea cerută”.

Prin sentința nr. 1651 din 10 noiembrie 2005, Tribunalul Dâmbovița, Secția comercială și de contencios administrativ, a respins

ca neîntemeiată cererea formulată de reclamanții F.G. și C.I.F. în contradictoriu cu pârâta S.C. S.E. S.A. Fieni, având ca obiect constatarea nulității absolute a hotărârilor A.G.A. ale societății pârâte, nr. 1 din 25 aprilie 2003 și nr. 1 din 22 aprilie 2005.

Prin aceeași sentință, s-au respins și excepțiile privind inadmisibilitatea acțiunii, a lipsei de interes legitim, a lipsei calității procesual active și a prescripției dreptului la acțiune, invocate de pârâtă, în raport cu prevederile art. 132 alin. (3) din Legea nr. 31/1990, republicată.

În ceea ce privește cauza de nulitate absolută privind încălcarea prevederilor art. 125 alin. (5) din Legea nr. 31/1990 și ale art. 126 din lege, instanța de fond a reținut că pârâta a făcut dovada cu actele depuse și anume copia procesului verbal din 25 aprilie 2003 și extrasul din Registrul Comerțului al Camerei Comerțului și Industriei din Limbourg-Nord, că la adunarea din 25 aprilie 2003, dl. J.H., administratorul societății pârâte a participat în calitate de acționar unic al acționarului majoritar, firma olandeză O.B.V, care deținea 65,9% din capitalul social al pârâtei, iar nu în calitate de administrator la societatea pârâtă, iar fără votul acestuia nu se întrunea majoritatea statutară de 51% din capitalul social.

S-a apreciat ca neîntemeiată cererea reclamanților de a se constata nulitatea absolută a hotărârii Adunării Generale Ordinare a Acționarilor din 22 aprilie 2005, dat fiind faptul că numita A.T. a participat la adunarea generală. în calitate de acționar și mandatar al acționarului majoritar, potrivit procurii autentificate la 18 aprilie 2005, situație permisă de dispozițiile art. 125 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, mandatul fiind dat pentru a prezenta votul prin corespondență al acționarului majoritar și de a vota pentru „Diverse”, acest ultim punct neputând atrage nulitatea întregii hotărâri din 22 aprilie 2005.

Curtea de Apel Ploiești, Secția comercială și de contencios administrativ a admis apelul declarat de reclamanții F.G. și C.I.F. împotriva sentinței, pe care a schimbat-o în parte, în sensul admiterii acțiunii reclamanților și constatării nulității absolute a hotărârilor A.G.A. nr. 1 din 25 aprilie 2003 și nr. 1 din 22 aprilie 2005, menținând restul dispozițiilor.

Instanța de apel a reținut că doamna A.T., ca funcționar al societății, votând pentru acționarul majoritar, a încălcat dispozițiile imperative ale art. 125 alin. (5) din Legea nr. 31/1990, republicată, fapt ce atrage nulitatea hotărârii din 22 aprilie 2005. În ceea ce privește A.G.A. din 25 aprilie 2003, s-a reținut încălcarea aceluiași dispoziții legale de către administratorul unic J.H. și a prevederilor art. 126 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, în dublu sens, deoarece adunarea a hotărât re alegerea S.A. în funcția de administrator.

Cu privire la caracterul imperativ al prevederilor art. 117 alin. (4) din Legea nr. 31/1990, s-a statuat în sensul realizării procedurii convocării numai prin scrisoare recomandată în cazul societăților cu acțiuni nominative, procedură nerespectată, în speță, precum și dispozițiile art. 117 alin. (3), punctul „Diverse” (demiterea apelanților) fiind introdus pe ordinea de zi în afara convocării.

Împotriva acestei decizii, pârâta a declarat recurs pentru motivele prevăzute în art. 304 pct. 7 și 9 C. proc. civ.

Criticile formulate prevăd următoarele aspecte:

- nepronunțarea instanței de apel, asupra excepțiilor invocate prin întâmpinare, respectiv a lipsei interesului legitim în anularea hotărârilor A.G.A., neexistând dovada unei vătămări cauzate reclamanților. Aceștia nu au atacat hotărârile în perioada 2001-2005, când îndeplineau funcția de directori executivi; a inadmisibilității acțiunii în anulare, întrucât aceasta are drept scop doar constituirea de dovezi în litigiile de muncă în raport cu dispozițiile art. 111 C. proc. civ.; a lipsei calității procesuale active a reclamanților față de hotărârea din 25 aprilie 2003, în condițiile în care, ei au participat la adunarea generală și nu s-au opus hotărârii de alegere a administratorului unic;

- greșita aplicare a dispozițiilor art. 125 alin. (5) și art. 126 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, în condițiile în care, fără participarea acționarului majoritar, nu se întrunea majoritatea statutară de 51% din capitalul social;

- greșita aplicare a prevederilor art. 117 alin. (4) din Legea nr. 31/1990, față de faptul că, prin art. 14.1 din actul constitutiv, s-a prevăzut modalitatea de convocare, prin Monitorul Oficial și în două ziare de largă circulație națională, cu cel puțin cincisprezece

zile înaintea datei stabilite pentru adunare, iar nu prin scrisoare recomandată, societatea pârâtă fiind și tranzacționată pe piața de capital, perspectivă din care trebuia să se aprecieze și respectarea dispozițiilor art. 117 alin. (9) din lege, punctul „Diverse” figurând pe ordinea de zi.

Recurenta a depus hotărârea A.G.A. nr. 1/2006, prin care s-a hotărât aprobarea revalidării hotărârilor A.G.A. din 15 aprilie 2003 și 12 aprilie 2005, înregistrate la Registrul Comerțului, precum și deciziile nr. 958 din 30 noiembrie 2006 și nr. 570 din 5 iulie 2006, pronunțate de Curtea de Apel Ploiești, Secția conflicte de muncă și asigurări, prin care au fost respinse recursurile declarate de contestatorii C.I.F. și F.G. împotriva sentințelor nr. 1388 din 12 decembrie 2005 și respectiv nr. 1389 din 12 decembrie 2005 pronunțate de Tribunalul Dâmbovița. Astfel, soluțiile de respingere a contestațiilor la deciziile de desfacere a contractelor de muncă ale celor doi directori executivi, au fost menținute irevocabil.

Recursul este fondat.

Reclamanții au solicitat să se constate nulitatea absolută a hotărârilor Adunării Generale Ordinare ale acționarilor S.C. S.E. S.A. Fieni nr. 1 din 22 aprilie 2003 și nr. 1 din 22 aprilie 2005 în baza art. 125 alin. (5) din Legea nr. 31/1990, republicată, întemeiată pe dispozițiile art. 132 alin. (3) din lege.

Reclamanții au arătat că interesul lor în a declara nulă hotărârea din 25 aprilie 2003, rezulta din faptul că au atacat deciziile de desfacere ale contractelor de muncă semnate în numele administratorului unic J.H., de mandatarul lui, salariată A.T. și în apărare au invocat lipsa actului de administrare iar, în ceea ce privește hotărârea nr. 1 din 22 aprilie 2005, interesul de a declara nulă hotărârea, rezulta din faptul că administratorul unic, introducând pe ordinea de zi punctul „Diverse”, a încercat să transfere răspunderea pentru desfacerea disciplinară a contractelor de muncă în sarcina adunării generale.

Astfel configurat, vizând numai relația cu administratorul unic al societății, interesul reclamanților în promovarea acțiunii de constatare a nulității absolute a hotărârilor adunării generale, a fost unul particular iar nu un interes social, în beneficiul societății și al acționarilor ei, care trebuie să caracterizeze orice acțiune în